

Venyige

Az Egri Görög Katolikus Szervezőlelkészség értesítője
2009/2 szám

Velünk az Isten!

Egyetlen keresztény ünnep sem ihletett meg annyi művészt – festőt, író, költőt, zeneszerzőt –, egyetlen ünnephez sem kötődik annyi népszokás, népdal, hagyomány, mint a karácsonyhoz. A karácsony a köznap gondolkodás, felfogás számára a szeretet, a család, a béke ünnepe. Rendjén is lenne ez így, de vajon tudjuk-e, ismerjük-e a karácsony kultúrtörténeti, teológiai hátterét?

A karácsonyi ünnepek olyan mértéket öltenek, hogy fennáll a veszélye annak, hogy elfelejtjük valódi értelmét! Az aranyborjú foglalja el az emberré lett Isten helyét! Sokan éreznek csömört a karácsonyt övező túlzások miatt. Vannak, akik szerencsésen reagálnak, s igyekeznek szociális értelmet adni a karácsony ünnepének és ezzel öntudatlanul is magvalósítják az Evangélium üzenetét.

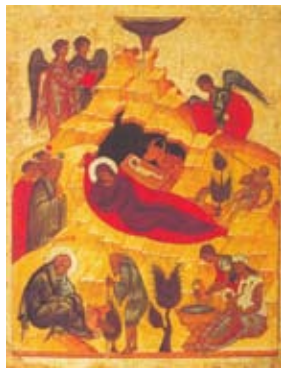
A karácsony mindenekelőtt Krisztus születésének emlékünnep. Nevét az Isten fia, azaz Jézus megtestesülésének – incarnatio – latin kifejezése után kapta. Kezdetben a keleti egyház a Vízkereszttel együtt ünnepelte, de a IV. század óta átvette a december 25-ét. Az ónaptárt használó pravoszláv országokban ma is január 6-án van karácsony (Oroszország, Ukrajna, Szerbia).

Valószínű, hogy az egyház már egy ősidők óta létező ünnephez – a fény születéséhez – tudatosan igazította a karácsonyt, megszentelve, s keresztény tartalommal töltve meg: a világosság lassan, de biztosan győz a sötétség felett.

Az Evangéliumok ugyanis nem adnak biztos támaszt Jézus születésének pontos idejéről. Erről az eseményről csak Máté és Lukács tudósít. Máté leírása rövid és dísztelen, de az eseményeket teológiailag

értelmezi. Jellegzetes vonása, hogy gyakran idéz próféciaikat, amelyek Jézus Messiás voltát bizonyítják. Lukács születéstörténete megindító szépségű költői szöveg, amely sok művészt ihletett meg. A két elbeszélés sok tekintetben különbözik egymástól, de mindkét szerző ugyanarra a hagyományra támaszkodott, amely a korai gyülekezetekben elfogadott volt. „Az Ige megtestesült” a konkrét történelmi időben (Augusztus római császár és Heródes zsidó király uralkodása idején) és konkrét térben (a Jeruzsálem melletti Betlehemben).

Sosem tudjuk kimeríteni a karácsony üzenetét, szépségét és titkát. A karácsonyi ikon megpróbálja képi módon megragadni azt a jelképiséget, amely ezt az ünnepet titokzattá teszi. Ott van József, aki letörten fejét kezébe temeti, miközben egy öreg pásztor képében megkísérti a kételkedés démona. Az ikonon látjuk az angyalt is, aki segít Józsefnek megérteni a titkot. A kép közepén természetesen ott áll a jászol, benne a kiseddel és mellette az Istenszülő Szűz. A jászol mellett egy ökröt és egy szamarat látunk, amely Izaiás jóvendülésére utal: „Az ökor megismeri gazdáját, és a szamar Urának jászolatát, csak Izrael nem ismer meg, népem nem tud semmit megérteni!”

A Szent Család drámája, a jászol, a pásztorok, az angyalok, a bölcsek mindig is nagyon megindították az emberek képzeletét, fantáziáját. Semmilyen egyházi ünnep nem ihletett annyi népdalt, gyermekdalt, amelyekben naivan ugyan, de megfogalmazódik az ünnep értelme. A hideg szeles éjszakában, a pusztában, egy barlangban, és/vagy istállóban született Messiást először a tisztaszívű és egyszerű pásztorok ismerik föl. Így, a nép képzelete által kiszínezve lett a karácsony a keresztény kultúrkörben a legbensőségesebb családi ünnep.

Fogadjuk hát mi is tiszta szívvel a betlehemi kiseddet és énekeljük a karácsonyi liturgia egyik legszebb részét, Izaiás imáját: „Velünk az Isten, értsétek meg nemzetek, és térjete meg, mert velünk az Isten!”

Fügczyki István

Matyók Karácsonya

A mezőkövesdiek a környék legvallásosabb népe. A lakosság kb. 80%-a római katolikus, de görög katolikusok is mindig éltek ezen a vidéken. Kápolnai Iván: A népesség etnikai és vallási kötődése a mezőkövesdi térségben című tanulmányából tudjuk, hogy a térségben 1746-ban 370, 1949-ben 216, 2001-ben 335 görög katolikust számláltak, ebből 105 Mezőkövesden vallotta magát görög katolikusnak.

Mivel a térségben görög templom nem volt, a római katolikus templomba jártak, és az ő szokásuknak megfelelően éltek.

Karácsony időszaka a matyóknál is az adventtel kezdődik, amikor minden reggel a rorátéval (hajnali mise) indítják a napot – erre többnyire a nők járnak – délután pedig a Szent Család-járással folytatódott. Egyik házból a másikba vitték a Szent Családot, ahová meghívták – ott összegyűltek a rokonok, imádkozó asszonyok, szegények és végeztek az ájtatosságot. Mivel a város nagy volt, az imádságnak több változata alakult ki. Ezt ma is végzik.

A XX. század elején a matyóknál is megvan a Betlehemezés – ebből is több változatot ismerünk Bán József gyűjtésének köszönhetően. Az ország többi betlehemjárásától abban tért el, hogy itt nem leányok, hanem - férfi matyó ingben, színes süveggel - lányok járják. Herkely Károly: A mezőkövesdi matyó nép élete című könyve szerint advent első vasárnapján indulnak és karácsonyig járják a házakat, ahol az Isten születését hirdető almát, diót, kisebb ajándékokat kapnak a háziaktól.

A karácsony vigíliáját a matyóknál Karácsony „Böttyi”-nek hívják. Ez a nap az ünnepre való készülődés jegyében zajlik. A matyóknak, még a jobb módúaknál is, a karácsonyfa a boróka volt. Talán a régi gyógyító erejének köszönhetően ragaszkodott hozzá a nép. Volt olyan az országban, amikor egész falvakat fertőtlenítettek a füstjével, úgy, hogy a falu közepén máglyát raktak belőle.

A borókát (70-80 cm) délután, estefelé „öltöztették” (nem díszítették), azokkal a dolgokkal, amit maguk készítettek. Tarka papírból, pattogatott kukoricából láncot fűztek. Olyan hosszút, „amekkorát a türelmük bír”. Mézeskalácsból angyalkát, báránykát sütöttek. A diót aranyporral vonták be, hogy még szebb legyen. A búcsúkból hozott szentképnek akasztót készítettek és az is egy dísz lett a fának. A fa tövéhez almát tettek. Amikor készen lett, kissé beljebb, az asztal fölé akasztották, hogy a legelőkelőbb helyen legyen. Ugyanis a matyóknál az asztalt „oltárként” tartották. Ezt karácsonyra „asztalterítővel”, szőttessel terítették le. Akinek nem volt, kért a szomszédból, mert azt megszólták, mondván „még az oltártól is sajnálja”.

Az asztal fölé „angyalbábót” készítettek, papírból formáltak szárnyat és ruhát neki. Egy vékony zsinór segítségével az asztal fölé erősítették a padlásra, melyből a zsinór másik vége az ajtó sarkára volt erősítve, és így ha ajtót nyitottak, az angyal leszállt az asztal közepére, ha bezárták az ajtót, vissza felemelkedett.

Az asztal sarkára betlehemet állítottak. Agyagból megformálták a „figurákat”, pásztorokat, bárányokat. A testük agyagból, a lábuk gyufaszáלבól volt, a testüket fehér „pelyhitével” (vattával) „beköndörítették”, utánozva a valódi bárányokat.

Amíg a fa elkészült, a férfiak addig az állatok eledelét készítették el, hogy a szent Karácsonyt ne munkával kelljen tölteni. Mikor mindezzel elkészültek, az anya maga köré gyűjtötte a gyerekeket. A legkisebbet az ölébe vette, és a család többi tagjával együtt karácsonyi énekeket énekeltek, míg nem jöttek a rokonok és szomszédok, akik szintén énekelni, imádkozni jöttek. Elmondták a három rózsafűzért. Az elsőt nyolc, a másodikat kilenc, a harmadikat tíz órakor. Közben egy asszony ütemesen „rángatta” az angyalbáb fonalát, így ez hol le, hol föl szállt a jelenlevők nagy örömére.

Ilyenkor előkerült a „Makulatyükör”, az „Aranykorona” (a házi imádságok legtöbbit forgatott forrása volt Mezőkövesden), melyből történeteket olvastak fel Szent Annáról, Szent Emerenciáról, Józsefről és Máriáról. Közben pedig karácsonyi énekeket énekeltek, addig, míg nem kellett menni az éjféli misére, ahol az egész falu ott volt.

A templomba menet a lányokat a legények almával és dióval hajigálták meg, mely a karácsony fő jelképe volt.

Az ünnepekhez az étkezési szokások is hozzá tartoztak. A „karácsonyi Böttyi” nem az egyházi előírásokhoz igazodott, hanem a helyi hagyományokhoz, ami még keményebb volt. Reggeli nem volt, ebéd rántott leves meg mézes guba. Volt, aki csak babot főzött, azt megszólták: „erigymá, de savanyúval fogadod az Édes Jézust”. Estig nem volt semmi. Azt tartották, hogy „jóllakott hassal nem lehet böjtölni”. Akik nem böjtöltek, templomba nem mentek, azokra azt mondták: „tarisznyahitűek”.

Az éjféli mise után lehetett bőségesen enni az „angyalhurkából”. Ez kétféle volt, az egyik májjal és hússal töltött a másik pedig véres. Ez mindenkinek jól esett az egész napos böjt után.

A karácsonyi időszak a háromkirály-járással és a fa leszedéssel vízkeresztkor fejeződött be.

Csirmazné Cservenyák Ilona

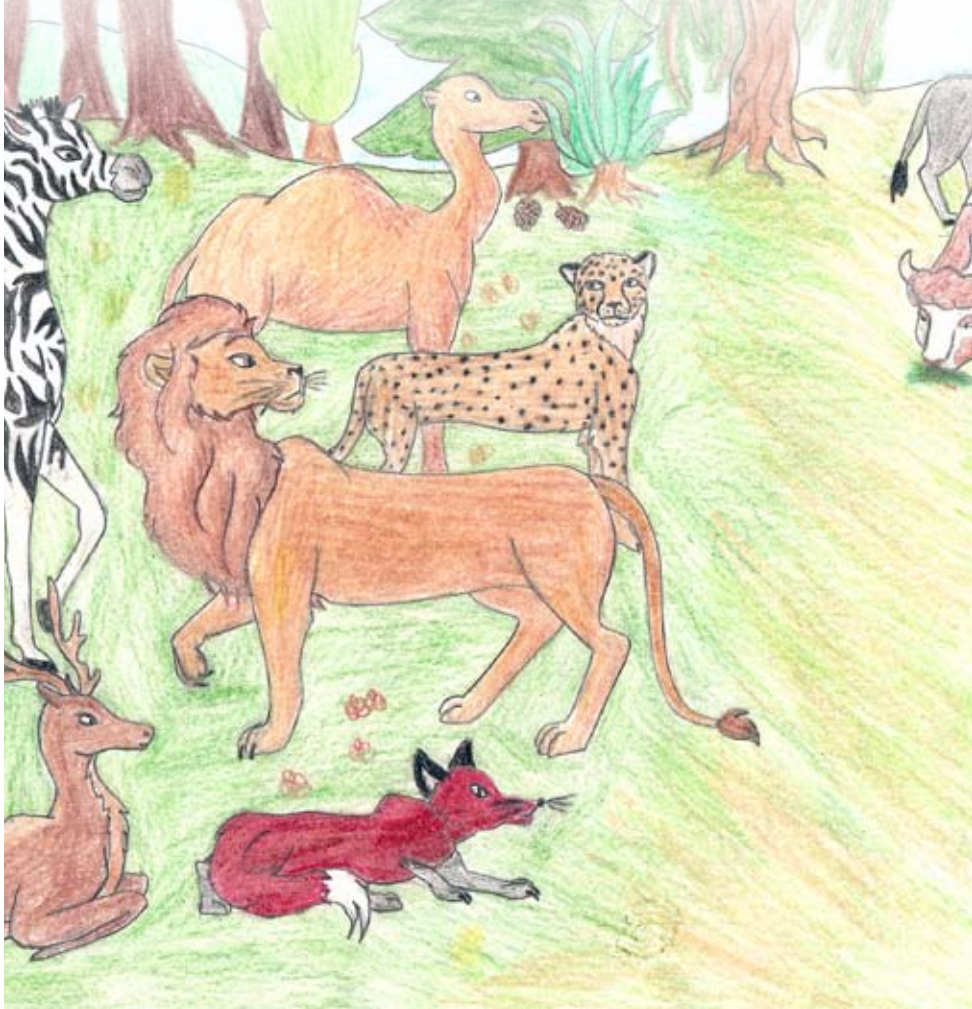
Egy aforizma » „Hitvány nagyság az, amelyik mások meg nem érdemelt lekicsinylésével ágaskodik hatalommá.”

Farkas Eleonóra

Az állatok gyűlése

Túl az éren, túl a gáton,
a nagy tündéri tanácson,
az oroszlán egyet gondolt;
gőgösen, ordítva tombolt:

„Bizony rég volt, hogy sok állat
engem választott királynak!
Kijelölök hát egy napot,
forró báli hangulatot,

Seszták Flóra rajza

hogy aki engem lát jónak,
válasszon új helytartónak.
Aki bírálja a törvényt,
leharapom fejét tüstént!”

Meghallják a négylábúak,
tanakodva súgnak búgnak:
– A bozontos azt ígérte,
egyenlőséget kap népe...

Ezt megette, azt elűzte,
amazt szolgaszíjra fűzte.
Tegyünk olyan fejedelmet,
ki mögöttünk se ás vermet.

Szépen fel is sorakoztak,
vaskos érdemeket hoztak.
Ám olyan nem akadt egy se,
aki hibátlan lenne.

Zizzen a fa, sóhajt a rét,
oktatja bölcsek seregét:
– Követségbe menjetek ti
az emberhez, megpihenni.

Ha ő lenne a gazdátok,
akkor rosszul nem járnátok.
A szolgálatért cserébe
körülvenne melegsége.

Így szakadt ketté az erdő.
Nem maradt köztük tekergő.
Egyik fele házi állat,
másik meg maradt vadállat.

Döntsétek el, jól kik jártak!

„Jézus tanítványa voltam...”

Emlékezés Benedek Elekre

„Hős volt, bátor és igaz: ennek a földnek egyetlen szemünk előtti vértanúja, testvére a régieknek, akiket úgy szeretett: Apáczainak, Mikes Kelemennek, Körösi Csomának, a keveseknek, az örökké élőknek.” Tamási Áron gyászolta így, sorolta a székely halhatatlanok közé Benedek Eleket. Testvére volt a régieknek az „édes anyaföld” szerelmében, az iránta való hűségben és önfeláldozásban.

Kisbacont olyan jelképpé emelte, amilyen Széphalom és Stósz. Ez az Erdély keleti részén, Székelyföld Erdővidék nevű táján elterülő maroknyi falucska nemcsak születésének és halálának helye, hanem írói világának archimedesi pontja és a születő romániai magyar irodalom egyik bölcsője is. „Nincs magyar író, aki testben, lélekben annyira rabja lett volna szülőfalujának, mint ő... Magyar falu aligha szolgáltatott több irodalmi tárgyat, mint Kisbacon: temploma, temetője, erdeje, ifjú és öreg emberei s azok életének szívhez szóló apró eseményei, mint meg-megújuló dallam, minduntalan visszatérnek Benedek Elek írásaiban” – írta róla fiatal barátja és munkatársa, életművének egyik legjobb ismerője, Szondy György. Az újabb magyar irodalom térképére ő rajzolta rá a székely etnikumot, s tette ezt anélkül, hogy néprajzi és nyelvjárási kuriózumoknak, a falu egzotikus szemléletének, a lát-határszűkítő provincializmusnak hódolt volna. Az impériumváltozás után önmagára eszmélő romániai magyar irodalom tágabb egységében ő testesítette meg a székely gondolatot, védőszárnyai alá húzódtak azok az írók, akikkel összefűzte a közös származás köteléke és küldetése.

Nem feledte el szülőföldjét akkor sem, amikor 1877-ben, miután leérettségizett a székelyudvarhelyi református kollégiumban, Budapestre került bölcsészhallgatónak, s negyvennégy éven át ott tartotta a továbbtanulást, majd az írói, újságírói hivatás és a családalapítás, a

kenyérkereset gondja. Négy esztendő után megszakította egyetemi tanulmányait, s azzal a szándékkal tért vissza ismét Kisbaconból az ország szívébe, hogy tollával fogja meghódítani. Édes anyaföldem című memoárjában lírai szavakkal örökítette meg a búcsú pillanatait. Az édesanyja által szőtt székely ruhában útjára induló „tékozló fiú... még egy meleg pillantást” vetett „a vasúti kocsi ablakából erdőzúgásos, vadgalambszólásos, szép Erdővidék felé”, ezzel a „szent fogadalom”-mal köszönt el tőle: „Tied a szívem, tied a lelkem, tied mindenem, édes anyaföldem!”

Fogadalmához síríg hű maradt. „Jövevénynek” érezte magát a fővárosban, „aki azért jött... Székelyországból, hogy meséljen a pesti gyerekeknek s mesélés közben beléjük plántálja a magyar szót – s talán a magyar lelket is”. Sorsát a székely kivándorlókéhoz hasonlította, akik Amerikában vagy Romániában próbáltak szerencsét, de szüntelen az „édes anyaföld” felé szállt a sóhajtásuk. A székely nép szószólója volt népköltészeti gyűjtőként és mesemondóként, elbeszélőként és történetíróként, elsősorban szülőföldje boldogulásáért küzdött, pörölt a régi Magyarország hatalmasságaival újságíróként és lapszerkesztőként, országgyűlési képviselőként és függetlenségi politikusként.

Igazi otthonának mindvégig Kisbacont tekintette, szüleihez sűrűn hazalátogatott, s kezdettől fogva élt benne a fészekrakás, a hazaköltözés vágya. Könyvei – jórészt a honfoglalás ezredik évfordulójára megjelent Magyar mese- és mondavilág – jövedelméből 1896 és 1898 között építette föl szülőfalujában azt a hajlékot, mely ezután mindig hazavárta. „Ebbe a házba be van falazva a lelkem, a téglákat, melyeknek mindegyik darabja egy-egy könyv, az én véremmel kevert mész ragasztja össze” – idézte visszaemlékezésében Kőmíves Kelemenné balladáját. Itt talált megnyugvást évről évre tavasztól ősziig, a mezei munkák idején visszatelepedése előtt is. Innen menekült feleségével együtt 1916-ban a hadüzenet nélkül támadó román csapatok elől. Ettől a „meseház”-tól szakította el 1918 októberétől 1921 augusztusáig a nagy összeomlás és az új országhatár.

Ez a kényszerű háromévi távollét érlelte meg benne az elhatározást, hogy végleg Kisbaconban telepszik le. Honvágyát és elszántságát csak

növelte, hogy szülőföldjét szinte elérhetetlen messzeségbe sodorta, a hazafelé vezető utakat tövissel lepte el a történelem vihara. Amikor úgy látszott, hogy élete értelme semmivé foszlik, a legteljesebb és a legkövetkezetesebb hűség parancsának engedelmeskedett: a haza helyett a szülőföldet, a város helyett a falut, a többségi lét helyett a kisebbségi sorsot választotta, a száznál több könyvével megteremtett, biztos egzisztenciát az újrakezdés kockázatával cserélte föl. Akkor döntött a hazatérés mellett, amikor mintegy kétszázezren menekültek el Erdélyből a reménytelennek ítélt jövő elöl. Magyarai Lajos ezért nevezte őt „szembejövő ember”-nek.

1921. augusztus 3-án feleségével együtt vonaton érkezett meg Ágostonfalvára, innen lovas kocsin tette meg az utat Kisbaconba.

Abban az évben tért vissza Erdélybe, amikor tollára, feddhetetlen jellemére égető szükség volt: a hatalomváltást követő korszak bénultságából az idő tájt tért magához és kereste a helyét az új államiság keretei között az erdélyi magyarság. Az ősz „Elek nagyapó” korát meghazudtoló aktivitással, „ifjú lelkeséggel” kapcsolódott be abba a munkába, mely elárvult népe talpra állítására, a továbbélés feltételeinek megteremtésére irányult.

Hazaérkezésekor a tennivalók megítéléséről két ellentétes vélemény ütközött az erdélyi magyar szellemi életben. Az egyik tábor a Deák Ferenc-i hagyományt követő passzív ellenállásban jelölte meg a követendő magatartást. Velük szemben lépett föl az Ady Endre és a Nyugat-mozgalom eszméin fölnevelkedett polgári radikális értelmiség, amely az új államrendbe történő beilleszkedéstől, az alsó néposztályokat is mozgósító, demokratikus összefogástól, a román-magyar megbékéléstől várta a kibontakozást. Benedek Elek az utóbbiak táborához csatlakozott, „a tevékeny önszervezés elvét”, a munka, a szorgalom, a cselekvő erények hatalmát hirdette. „Dolgozzatok, dolgozzatok!” – ez a két szó ismétlődött abban a riportban is, amelyet a Kisbaconba látogató Zágoni István készített vele, s a Keleti Újság 1921. november 15-i számában jelent meg. Az idézett két szóba tömörödött a kisebbségi sorsot önként vállaló Benedek Elek első és legfontosabb üzenete, amelyet az erdélyi magyarsághoz intézett. A felszólítás több

volt közhelynél: állást foglalt a passzív ellenállás híveivel szemben. Itt is, másutt is józan helyzetfelmérésre, aktivitásra, a gyulafehérvári határozatokban megígért kisebbségi jogok érvényesítésére buzdított. A cselekvő, áldozatra is kész nemzet- és szülőföldszeretet gyakorlásában ő járt elől jó példával.

Szerteágazó tevékenységének legszebb fejezete a Cimbora történetével fonódik össze. A romániai magyarság akkor felnövekvő nemzedéke jórészt az ő gyermeklapjából szerezte meg anyanyelvi, történelmi és irodalmi műveltségét. Különösen sokat jelentett ez azok számára, akik kényszerű okokból nem magyar iskolákban végezték tanulmányaikat.

Benedek Elek a „meleg szív és kemény gerinc” emberideálját testesítette meg. Világképe egyszerű és szilárd erkölcsi elveken alapult. Az egyik például így hangzott: „Állj a védtelenek, gyengék közé; az erősek, hatalmasok oldalán harcolni nem virtus.” Egy másik így: „ne félj, ne szégyelld szeretni a hazát! Ma a világpolgáriasság a divat, de te ne hódolj e divatnak.” Egy harmadik pedig így: „Fajokat, felekezeteket, osztályokat egymás gyűlöletére nem neveltem, a Szeretet volt alapigéje minden egy könyvemnek.” Ezek az eszmék hatották át egész életművét és a Cimbora minden sorát is. Útmutatásai jó talajba hullottak. Olyan nagyszerű tanítványai, „Cimbora-unokái” voltak, mint például Dsida Jenő, a magyar költészet Assisi Szent Ferenc-e vagy Maléter Pál, az 1956-os forradalom és szabadságharc mártírja.

Erdélyi pályaszakaszának másik jelentős vállalkozása az 1920-as évek elején föllépett fiatal székely írók közös szekértáborba gyűjtése és fölkarolása volt. Igen sokat tett erdélyi és hazai népszerűsítésükért. A Budapesten töltött téli hónapokban, régi kapcsolatait fölhasználva, magyarországi lapoknál és kiadóknál kilincselte, hogy elhelyezze kézírataikat. 1927 és 1929 között bejárta velük egész Erdélyt, és elhozta őket az anyaország néhány városába is. Az általa pártfogolt székely írócsoport vonultatta föl a két világháború közötti erdélyi magyar irodalom legeredetibb hangú tehetségeit. Közülük Tamási Áron állt a legközelebb szívéhez.

A „székely fiai”-val megszervezett író-olvasó találkozók légkör-

ében fogant meg benne a Székely Népművelő Társaság megalapításának eszméje. Elképzeléseit 1929 májusában hozta nyilvánosságra Székelyudvarhelyen, amikor felolvasást tartott az egykori kollégium örökébe lépett tanítónőképző javára. Írókat, művészeket, tudósokat, tanárokat, orvosokat, jogászokat és agrármérnököket hívott az egyesületbe, akik kijárnának a falvakba, tudásukat megosztanák a néppel, előadások tartásával, orvosi, jogi felvilágosítással, gazdakörök, téli iskolák szervezésével dolgoznának Székelyföld társadalmi és kulturális fölemeléséért.

A kezdeményezés teljes közönybe fulladt. A fölhívásra egyetlen válasz érkezett, Adorján Ákos álnéven azt is Benedek Elek egyik fiatal barátja és segítője, Szentimrei Jenő írta.

Ekkor már súlyos válságba jutott a Cimbora is. Csődjét a forgótőke hiánya és a hanyag adminisztráció okozta. Egyre ritkábban és rendszertelenebbül jelent meg. Utolsó, összevont száma 1929. július 7–14-i dátummal látott napvilágot. Benedek Elek augusztus 15-én levelet írt a tulajdonosnak, bejelentette, hogy „az újság megszűnt, mert nem lehet élő újságnak nevezni azt a heti megjelenést ígérő újságot, mely teljes egy hónapon át szünetel”. Értelmetlen, hogy több kéziratot küldjön.

A Cimbora és a Székely Népművelő Társaság sorsa körül forogtak gondolatai, amikor másnap a Szentimrei Jenőnek címzett levél írása közben agyvérzést kapott és eszméletét veszítette. 17-én kis időre még magához tért, de egy újabb roham véget vetett földi életének.

A síremlékén olvasható felirat emberi és alkotói hitvallását összegzi:

„Jézus tanítványa voltam:
Gyermekekhez lehajoltam,
A szívemhez fölemeltem,
Szeretetre így neveltem.”

Lisztóczy László

Egy aforizma »

„Az élet érdemes csak akkor lehet, ha élvezzük munkánkat.”

Könyvajánló: Estók Bertalan aforizmái

A Venyige második számában olvasható néhány aforizma, amit egy nemrég megjelent könyvből kölcsönöztünk, a szerkesztők engedélyével. Néhai Estók Bertalan aforizmiáról van szó, egyházközségünk világi elnökének, Dr. Estók Bertalan édesapjáról.

Örömmel idézzük fel alakját szerveződő egyházközségünk időszaki kiadványában, hiszen idősebb Estók Bertalant, ma is szívesen emlegetik Egerben, és sokan gondolnak szeretettel egykori tanárakra.

Életútja szorosan összefonódott magyar görög katolikus egyházunk történelmével és az egri szórvány görög katolikusokéval.

Az alábbi ismertető, az idén megjelent aforizma kötetéből való.

Estók Bertalan egy szabolcsi kis faluban, Mezőladányban született 1909. március 27-én. Itt ismerte meg a betűvetést öreg tanítójától, aki később arra bízta, hogy tanuljon tovább, látván sokirányú érdeklődését. Tanulmányait a budapesti Pázmány Péter-, majd a debreceni Tisza István Tudományegyetemen folytatta nagy kitartással, akaraterővel, nélkülözések közepette, mivel édesapját az első világháborúban elvesztette, s a három gyermeket nevelő édesanya csak igen szerényen tudta támogatni. 1936-ban kapta meg tanári oklevelét.

Először a nyíregyházi polgári iskolában tanított, majd 1939-től az ungvári Királyi Görög Katolikus Tanítóképzőben. 1942-ben az egyházi vezetés megbízta a hajdúdorogi Görög Katolikus Kántor Tanítóképző Intézet megszervezésével, melynek igazgatója volt 1949-ig, az egyházi iskolák államosításáig. Hajdúdorogról családjával Egerbe költözött, ahol a Dobó István Gimnázium történelem-földrajz szakos tanáraként elsősorban a korszerű geográfiai ismeretek tanításában ért el jelentős eredményeket. Nagy érdeklődéssel vizsgálta tanítványaival

az általa igen szeretett Bükk-hegység karsztjelenségeit. Több publikációja is jelent meg e témakörben. Az ő vezetésével fedezték fel a Bükkben lévő Esztáz-kői cseppkőbarlangot. Szakmai- és osztályfőnöki órákon, valamint a hétvégi túrákon szakmai ismeretek oktatása mellett, a történelmi események hazugság nélküli megismertetésére törekedett, hazaszeretetre, a természet tisztületére nevelte tanítványait. Nyugdíjasként is tanított, 1983-ban bekövetkezett haláláig. Igazságosságáért, szigoráért, segítőkészségéért, egyéni humoráért szerette és tisztelte az ifjúság. Tanítványai a mai napig példaképnek tekintik. A Dobó István Gimnázium földszintjén „Büszkék vagyunk szeretett tanárainkra” feliratú, egykori diákok által elhelyezett márvány emléktáblán az ő neve is szerepel. A tanuló ifjúság szeretete, az emberré formálásuk iránt érzett felelősség az egyik aforizmás füzet ajánlásában nyilvánul meg: „Ajánlom egykori tanítványaimnak, akiket ezen gondolatok jegyében igazítottam az élet felé.”

(Estók Bertalan Aforizmák című könyve a parókusnál megvásárolható, az ára 1800 Ft.)

Az egyik bibliaórán merült fel az ötlet, hogy a hívek fogalmazzák meg, milyenek képzelik az egyházközösségünket tíz év múlva. Ebben a számban elindítunk egy sorozatot, amelyben az így született írásokat jelentetjük meg.

10 év múlva...

Vasárnap van, még csak 9 óra, de már elindultunk a templomba, mert ezen a héten mi vagyunk a sorosak, mi főzzük a kávé, visszük a harapnivalót, és mi terítünk meg a liturgia utáni kávézásra, és az előkészületeket még a liturgia előtt meg kell tennünk. Így legalább Andris fiunk részt vehet a ministránspróbán, bár ő már olyan rutinos ebben, hogy nincs is igazából rá szüksége, inkább tőle tanulnak a kisebbek. Marika és Bori ilyenkor a kórossal gyakorolja az aznapi énekeket.

Már 5 éve, hogy a püspökünk felszentelte új templomunkat, amelyet a város és egyházunk közös erővel szereztek nekünk. Igaz, nem

volt valami jó állapotban az épület, de egyházközségünk lelkes önkénteseinek munkájával megújult és be is lett rendezve. Azóta is folyamatosan szépül. Van már ikonosztáznak is, amely persze nem mérhető össze a más görög templomokban látható csodás fafaragásokkal, mégis kedves nekünk, mert ez is a saját kezünk munkája. Az angolkisasszonyok kápolnáját már egyébként is kinőtöttük, mert hála Istennek egyre többen gyűlünk össze vasárnaponként. A környéken élő görögkatolikusok közül is egyre többen találnak ránk, vagy talán inkább a Jóisten talál rájuk. A sok fiatal családnak köszönhetően az utánpótlás is biztosítva van, de akadnak római katolikusok is, akik itt találtak igazi közösségre. Azért is nagy áldás ez az új hely nekünk, mert itt a templomhoz tartozik egy közösségi terem is, ahol például a liturgia utáni kávézás szokott lenni, de hétközben is zajlik itt az élet: gyerekhittannak, bibliakörnek, filmklubnak, irodalmi estéknek és még sok más programnak ad otthont ez a terem. Egyházközségünk-ből egyre több tinédzser gyűlik itt össze péntek esténként az ifjúsági klubban, ahol papunkkal együtt csocsóznak, biliárdoznak, filmet néznek vagy éppen csak beszélgetnek. Bori is régóta könyörgött már nekünk, hogy engedjük el, mert a nagyobbaktól már régóta azt hallja, kérdezzetik egymástól, hogy ugye jössz pénteken? Mióta betöltötte a 14 évet, mehet ő is, ilyen jó társaságba nyugodt szívvel elengedjük.

Közeledik a karácsony, Annamari lányunk azért is várja ezt nagy izgalommal, mert idén a betlehemes játékban ő lesz Mária. Nem csak a templomban fogják előadni a karácsonyi történetet a gyerekek, hanem az idősek otthonában is. Az ádventi időszakban vasárnap délutánonként egyházközségünk a közösségi termet idén is "betlehemi istállóvá" varázsolja, ahol szeretettel várjuk a rászorulókat meleg étellel és jó szóval.

Most befejezem az elmélkedést, mert közben be is értünk Egerbe, de azért még hálát adok, hogy ilyen jól beilleszkedett családunk ebbe a közösségbe, a közösségünk pedig egyre jobban beilleszkedik a város életébe. Mi más is juthatna eszembe a Szentírásból, minthogy „Isten látta, hogy ez jó.”

Brunczel András katekumen

Egyházközségi hírek és események

- A legrangosabb hazai szakamai elismerés, az „Év bortermelője” cím birtokosa lett 2009-ben Dr. Lőrincz György, egyházközségünk képviselő testületének tagja. Boldogan osztozunk örömében és Isten áldását kérjük további munkájára!
- Minden vasárnap görög katolikus Szent Liturgiát végzünk 11 órai kezdettel az Angolkisasszonyok iskolakápolnájában, Egerben, a Kossuth L. út 8. szám alatt.
- Január 5. Bűnbánati nap (böjt). Reggel 9 órakor Királyi Imaórák lesznek. Este 18 órakor Vecsernyét tartunk.
- Január 6-án 17 órakor Ünnepi Szent Liturgiát végzünk vízszenteléssel.
- Január 6-ától indul a lakóházak megszentelése. Előzetes bejelentkezés alapján a parókus mindenkihez elmegy házat szentelni. (Elérhetőségek a lap alján.)
- Január 30-án ünnepünk van: A Három Szent Főpap. Az ünnepi Szent Liturgia 11 órakor kezdődik.

Egy aforizma »

„A lét az erény és a tökéletlenség harca. Vezeklünk a tökéletlenség miatt.”

Egy aforizma »

„A hangulat – sajnos – nagyobb tömegeket mozgat, mint az értelem.”

Egy aforizma »

„Mit ér az a munka, amelyet senki sem tart számon.”

Felelős szerkesztő: Demkó Balázs

Olvásó szerkesztő: Laskay Anna; Tördelés: Hajas Tamás

Paróchia: 3326 Ostoros, Arany J. u. 8. Tel: (36) 785 512, (30) 296 8844

www.egriparochia.hu